

# Nieuwe verdienmodellen op het platteland

Amersfoort 7 november 2019

Jan Willem van der Schans, Carlijn Savelkouls



# Introductie Jan Willem van der Schans

---

- Initiatiefnemer Masterclass Korte Ketens / Stad-Platteland
- Lid European Rural Networks Assembly
- Lid Advies Cie POP3 Zuid Holland
- Lid Voedelfamilies Zuid Holland
- Lid Task Force Korte Ketens



# Verdiene in de landbouw, kan dat nog?



nieuwsuur

NIEUWSUUR • BINNENLAND • VRIJDAG, 10:53

## Wie wil er nog boer worden? 'Ik ben het kotsbeu hier'

NOS NIEUWS • BINNENLAND • 30-05-2019, 21:52 • AANGEPAST 30-05-2019, 22:17

## Mogelijke miljardenbusiness: boeren beunen bij met escaperoom of geitenijsjes



NOS NIEUWS • POLITIEK • VR 4 OKTOBER, 16:09 • AANGEPAST VR 4 OKTOBER, 16:59

## Kabinet wil boeren uitkopen en op aantal wegen minder hard rijden

NIEUWSUUR • BINNENLAND • ECONOMIE • MA 17 JUNI, 20:25

## Boeren blij met plannen kringlooplandbouw, maar vrezen minder export

Boerenorganisatie LTO is positief over plannen van minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit om de omvang te maken naar kringlooplandbouw.

NOS NIEUWS • POLITIEK • MA 7 OKTOBER, 18:00

## 'Kringlooplandbouw nog enorme uitdaging'



NOS NIEUWS • REGIONAAL NIEUWS • WOENSDAG, 10:02

## Campagne waarschuwt boeren in Oost-Nederland tegen drugslabs

NOS NIEUWS • BINNENLAND • POLITIEK • ECONOMIE • MA 17 JUNI, 07:04  
• AANGEPAST MA 17 JUNI, 14:50

## Minister: landbouw moet duurzamer worden en dat kost meer geld

NOS NIEUWS • ECONOMIE • 19-12-2016, 18:56 • AANGEPAST 19-12-2016, 19:00



## Boeren leveren meer melk maar verdienen minder

NOS NIEUWS • REGIONAAL NIEUWS • BINNENLAND • MA 14 OKTOBER, 10:31  
• AANGEPAST MA 14 OKTOBER, 19:20

## Stikstofregels in nog drie provincies bezwijken onder druk van boeren



---

---

**“ Je kunt niet groen doen als je rood staat.**

— Taskforce-rapport 'Goed boeren'

# Korte keten definitie

---

“Niet meer dan 1 ketenschakel tussen producent en consument”  
(EU Commissie)

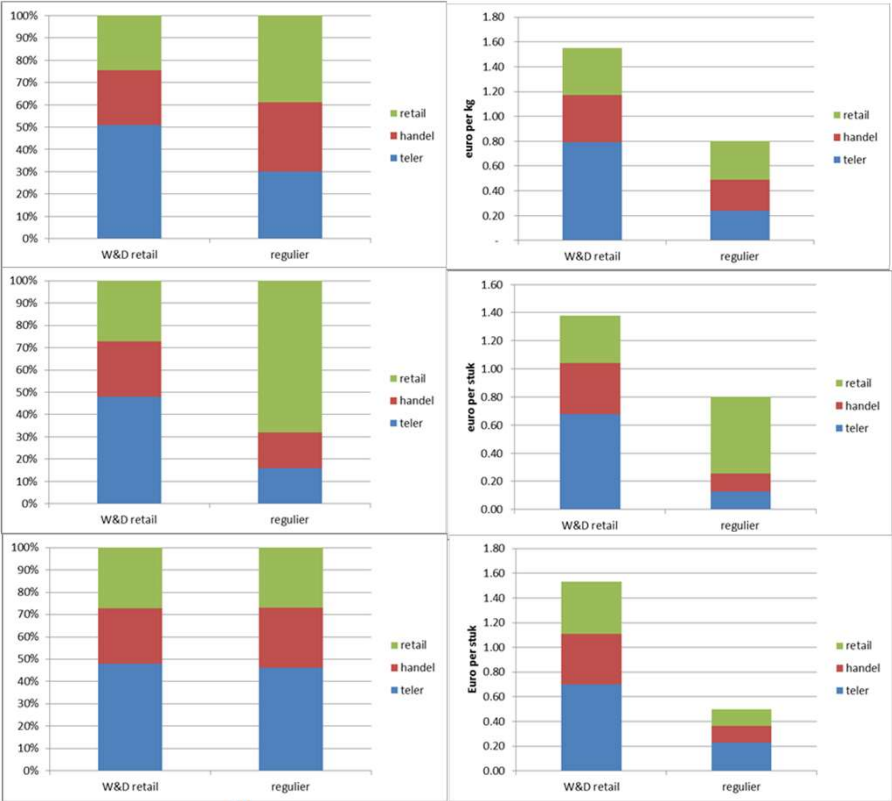
“Zo min mogelijk ketenschakels, transparant, eerlijk, gebaseerd op partnerschap” (EIP-AGRI focus group innovative short food supply chain management).



# Producent->W&D->Supermarkt-



# Vergelijking marge verdeling W&D/regulier



aardappelen

paprika

komkommer

# MASTERCLASS KORTE KETENS

## SHORT SUPPLY CHAINS AROUND ROTTERDAM - NL

### PARTICIPANTS

The masterclass Korte Ketens, Short Supply Chains is a program for producers of primary products around the city of Rotterdam. The entrepreneurs are coached by experts from LEI Wageningen UR in their search for new business models and ways to reach urban consumers directly. In this hand out you can read more about the 22 participants and their business. For more information about short supply chains in the region of Rotterdam you can send an email to: [foodkust@rotterdam.nl](mailto:foodkust@rotterdam.nl)

 <p><b>Wacht en Potatoes</b> <b>JAN WESTHOEVE</b> Worldwide import and export of potatoes. Latest product is the freshly cut fries. <a href="http://www.wacht.com/potatoes.nl">www.wacht.com/potatoes.nl</a> Facebook: <a href="https://www.facebook.com/wacht">https://www.facebook.com/wacht</a></p>	 <p><b>Schip en de Boer</b> <b>MARTIN EN MARJAN DAM</b> Breeder of the first clean Texels sheep. E-mail: <a href="mailto:opdam@hetnet.nl">opdam@hetnet.nl</a></p>
 <p><b>De Geus</b> <b>JANNA EN LEEN DE GEUS</b> De Geus is a agricultural farm of 50 ha. Learn to grow potatoes, sugar beets, onions and wheat. Parts of meadows are reserved for meadow birds. <a href="http://www.degeus.nl">www.degeus.nl</a></p>	 <p><b>Hoekische chips</b> <b>EVELINE DE BRUIN</b> Chips of homegrown potatoes without additives. Sold in more than 1000 stores in the Netherlands. <a href="http://www.hoekischips.nl">www.hoekischips.nl</a></p>
 <p><b>Novifarm</b> <b>DIK KRUIHTOFF</b> Agricultural cooperative of 5 families. Supplier of potatoes for fries of Bram Lidge. <a href="http://www.novifarm.nl">www.novifarm.nl</a></p>	 <p><b>De Hoekische Waarden</b> <b>AAD KLOPPE</b> Growers of 'Hoekische Boedel' a specialty potato, which exclusively grows on the island of the 'Hoekische Waard', a region with top quality clay soil. <a href="http://www.dehoekischewaaarden.nl">www.dehoekischewaaarden.nl</a></p>
 <p><b>De J. Vijverberg &amp; zn</b> <b>ARIJAN VUURBERG</b> Family company that grows first class tomatoes and kiwis. <a href="http://www.vijverberg.eu">www.vijverberg.eu</a></p>	 <p><b>Den Ouden Paprika</b> <b>CHRIS DEN OUDEN</b> Freskum peppers <a href="http://www.denoudenpaprika.nl">www.denoudenpaprika.nl</a></p>

### MASTERCLASS KORTE KETENS

 <p><b>Boerderij van de Hart</b> <b>ROEL VAN BUUREN</b> Roel runs a new farm with cows, sheep and chickens. He also is a consultant for innovative agricultural farming. Facebook: <a href="https://www.facebook.com/BoerderijVanDeHart">BoerderijVanDeHart</a></p>	 <p><b>ARNOLD VAN ADRICHEM</b> Owns 55 cows of the Montbelarde breed. A very sustainable breed. <a href="http://www.boerderijvanadrichem.nl">www.boerderijvanadrichem.nl</a></p>
 <p><b>JAN VAN DER KOOLIJ</b> Owns 43 cows of the Meuse Rijn Texel and Blaauwkop breed. <a href="http://www.boerderijvanadrichem.nl">www.boerderijvanadrichem.nl</a></p>	 <p><b>Hoewe Boerkaat</b> <b>PETER DE VETTE</b> Hoewe Boerkaat breeds milk cows and runs a camping. Homemade icecream is sold to local restaurants and shops. <a href="http://www.hoewe-boerkaat.nl">www.hoewe-boerkaat.nl</a></p>
 <p><b>Kwekerij de Westvreden Aardbei</b> <b>SANDRA HUYSMAN</b> Grower of premium strawberries. Sells strawberries and strawberry breads/peas straight from the greenhouse to the consumer in a special vending machines. <a href="http://www.westvreden.nl">www.westvreden.nl</a></p>	 <p><b>Kwekerij Geert vd. Berg</b> <b>TWAN VAN DEN BERG</b> Plantation Geert van den Berg grows year round first class pak choy. They strive to use a sustainable growers strategy. Facebook: <a href="https://www.facebook.com/GeertvdBerg">Kwekerij Geert vd. Berg</a></p>
 <p><b>Estherreen</b> <b>ESTHER AUDIER</b> Intermediary party between farmers and consumers in Rotterdam and Utrecht. Pick up points in neighborhoods runned by private persons, institutions and companies. <a href="http://www.estherreen.nl">www.estherreen.nl</a></p>	 <p><b>WillemsDrees</b> <b>DREES PETER VAN DEN BOSCH</b> WillemsDrees connects consumers to local food suppliers. We make local food easily available via current food channels (papermarket, catering, on-the-go) and direct via our online platform. <a href="http://www.willemsdrees.nl">www.willemsdrees.nl</a></p>
 <p><b>Kwekerij de Speksnijder</b> <b>JAN SPEKSNIJDER</b> Cheese farm near Gouda in the green heart of the Netherlands. 5 days per week the milk is processed into cheese. In the weekends the milk is supplied to the factory. <a href="http://www.kwekerijdespeksnijder.nl">www.kwekerijdespeksnijder.nl</a></p>	 <p><b>Boerderij de Tese Hooven</b> <b>WILLEMIJN DEN BOER-VAN DER WILD</b> Dairy farm which produces Gouda farmers cheese, based on raw milk. (3x national) guided tours with cheese and cheese fondue tasting. Partnership with several regional products. <a href="http://www.deeseboeren.nl">www.deeseboeren.nl</a></p>
 <p><b>Meubroe - en kaasboerderij Schep</b> <b>RIANNE DE WIT</b> Cheese farm of Gouda farmers cheese. Winner of golden cheese dice trophy in 2010. Specialized in cheese of 60 kg. <a href="http://www.kwekerijdeschep.nl">www.kwekerijdeschep.nl</a></p>	 <p><b>FarmCampus Stilleus Weide</b> <b>DURDJE UITTEN BOGAARD</b> Livestock and farm camping. <a href="http://www.farmcampus.nl">www.farmcampus.nl</a></p>
 <p><b>De Dorpswilde</b> <b>MART-JAN DE JONG</b> Organic goats farm. E-mail: <a href="mailto:rijdel@orga.nl">rijdel@orga.nl</a></p>	 <p><b>Maatschap Van Gentevoort</b> <b>JIM VAN GENTEVOORT</b> Maatschap Van Gentevoort is a family-owned company and grows fresh cucumbers in glass greenhouses for the European market. E-mail: <a href="mailto:j.vangentevoort@hotmail.com">j.vangentevoort@hotmail.com</a></p>



---

# 5 strategische zoekrichtingen

---

1. Lage kosten
2. Differentiatie
3. Diversificatie
4. Gedeeld eigenaarschap
5. Ervaringen

---

# Lage kosten

---

- Schaalvergroting
- Efficiënte inzet van middelen, verspilling beperken
- Recycling van grondstoffen en materialen
- Onbenutte hulpbronnen inzetten



# Kuijpers Kip

## Beter voor mens, dier en milieu!



### Vleeskuikens en moederdieren

Wij werken aan een korte keten voor de productie van duurzaam pluimveevlees.

### Correspondentieadres:

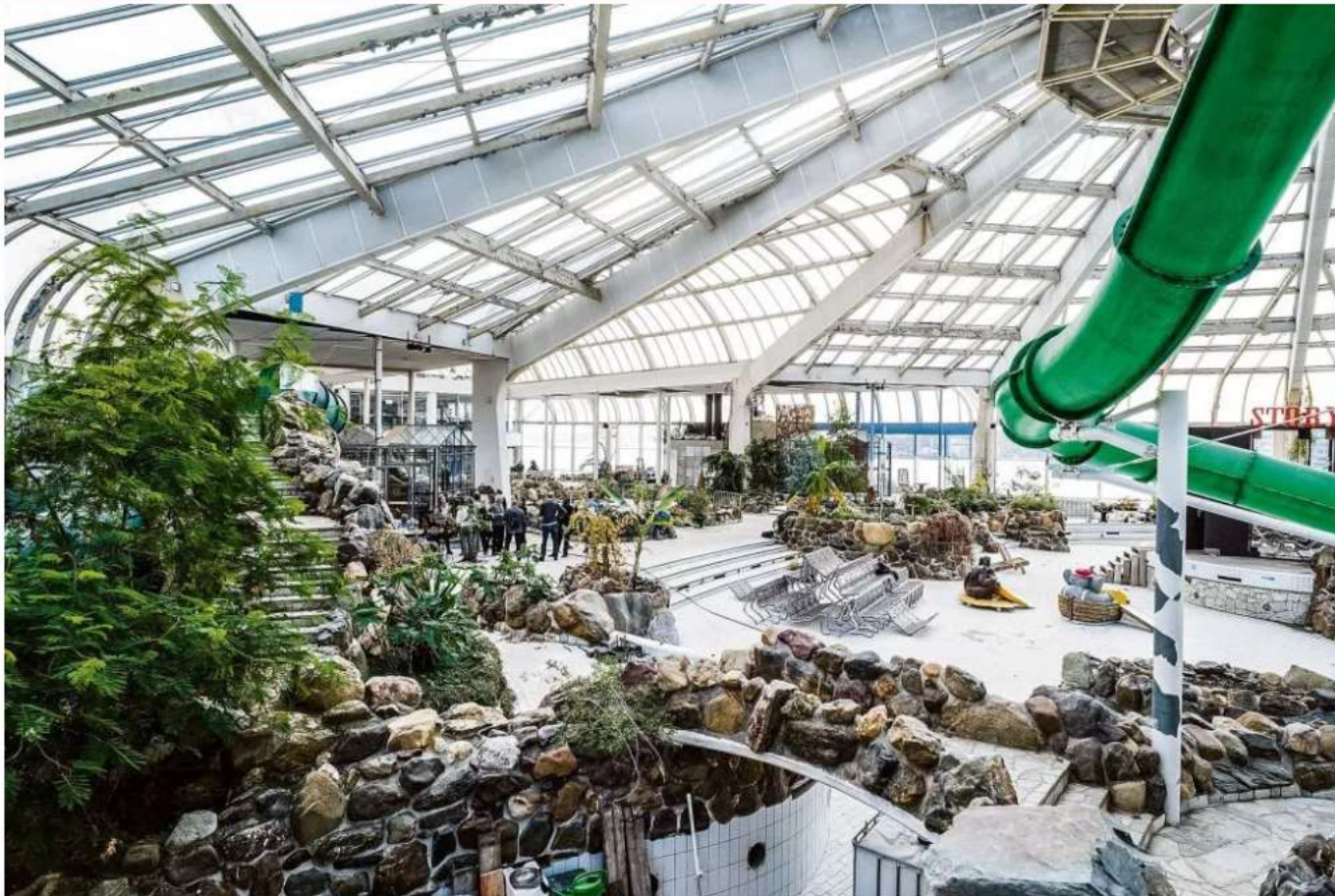
Kuijpers Kip BV  
Jan van den Boomstraat 6  
5473 VZ Heeswijk-Dinther  
Tel. 0413 – 22 99 67  
info@kuijperskip.com

[Klik voor meer informatie](#)











Onze winkel is weer open. Vol met verse producten van het Lochemse land. Sluiten



DE MOBILE GAARD

[Home](#) [Winkel](#) [Word klant](#) [Log in](#) [De Mobeile Gaard](#) [Inspiratie](#) [Eetbaar landschap](#) [Nederlands](#) 



---

# Typische aandachtspunten lage kosten

---

- Neerwaartse prijsdruk in bulkmarkten
- Ontoegankelijkheid bedrijf voor consumenten
- Tijdelijk gebruik van grond en gebouwen is geen basis voor investeringen
- Afval ≠ voedsel

---

# Differentiatie

---

Onderscheid door:

- Transparantie
- Raskeuze (smaak, kleur, ethnisch, vergeten variëteiten)
- Bereiding (super vers, ambachtelijk, rauw, zonder additieven)
- Verkoop (via boerenmarkt, webwinkel, gesloten keten).



# De-commodificatie van zuivel

**Elke boer is uniek**  
**Elke weide is uniek**  
**Elke koe is uniek**  
**Elke melk is uniek**



Nederlands

English

Deutsch

# REMEKER

*DE GROOTE VOORT*



[HOME](#)

[WEBSHOP](#)

[OVER REMEKER](#)

[VAN MELK TOT KAAS](#)

[LANDFONDS](#)

[MEDIA](#)





# End of commodities

## 'Extended supply chains are broken': Why Mars thinks the commodities era is over

By Katy Askew

06 Jun 2018 - Last updated on 06 Jun 2018 at 12:56 GMT

 90     1 COMMENT



© GettyImages/Dwart

Food giant Mars is using procurement to tackle some of the most significant social and environmental challenges facing the world today. FoodNavigator spoke to Barry Parkin, chief procurement and sustainability Officer at Mars, to find out more.

«DUPONT»

WAG  
UNIVERSITY & RESEARCH

Mars has spent three years mapping its supply chain. To date, the Snickers-to-Dolmio manufacturer has mapped the origin of 23 different raw materials and has developed "transformational strategies" for the ten "most crucial" in terms of their impact on "business, the environment and society", Parkin explained.

100years  
1918 — 2018



---

# Typische aandachtspunten differentiatie

---

- Ben je onderscheidend genoeg?
- Is het direct zichtbaar/proefbaar?
- Is het kopieerbaar?
- Hogere kosten (lagere opbrengsten)?
- Financiering problematisch

---

# Diversificatie

---

Naast voedsel andere functies:

- Kinderopvang, zorg,
- Recreatie, bedrijfsuitjes,
- Natuur,
- Educatie,
- Loonwerk,
- Energie,
- Compostering, koolstofopslag, ...



## NATUURLIJK SPELEN LEREN LEVEN

Het Hazendonkje staat voor **professionele groene kinderopvang** in de Alblasterwaard. Op onze dagverblijven krijgen uw kinderen naast professionele kinderopvang ook de mogelijkheid om **kennis te maken met de uitdagende buitenruimte** en leren ze **genieten van alles wat de natuur te bieden heeft.**



## Pluimveebedrijf Tomesen





---

# Typische aandachtspunten diversificatie

---

- Niet elke functie wordt betaald
- Arbeidsorganisatie is complex
- Synergie tussen functies levert meerwaarde

# Gedeeld eigenaarschap

- Burgers willen meer grip op het voedselsysteem maar zijn ook bereid actief bij te dragen
- Niet alleen als consument maar ook als co-producent (financiering, arbeid, land/vastgoed)
- Open source kennis en ervaring

The image shows a screenshot of the 'Thuisafgehaald' website. The top navigation bar includes the logo and social media links. The main content area features a large image of a couple in a kitchen with the headline 'Maaltijden delen met je buren'. Below this is a search bar and a 'Zoeken' button. A section titled 'Vandaag af te halen' displays recipe cards, including one for 'Vegetarische lapine met Aubergine en koriander'. To the right, there is a featured article titled 'Hof van Twello' with a sub-headline 'Gezonde producten uit een renderend landschap'. Below the article are four small promotional boxes: 'Pluk, proef en doe!', 'Eten met Karakter', 'Onze Crowdfunding', and 'Webwinkel'. At the bottom right, there is a news article titled 'Zondag 6 september Goed Voedseldag' with a sub-headline 'Dit jaar staat de dag in het teken van Plantaarndige Voeding'.



## Samen Duurzaam Voedsel produceren

Iedereen die wel eens eet, weet dat het fijner is en beter voelt, als je het samen met anderen doet. Want samen eten verbindt, zoveel is zeker. Maar wat voor samen eten geldt, geldt ook voor de gezamenlijke productie ervan; het maakt gelukkig. Dat bewijzen de Herenboeren; mensen die de regie over de productie van hun eten hebben herpakt. En ze bewijzen dat zelf verantwoordelijk zijn voor je eigen eten, helemaal niet moeilijk en duur hoeft te zijn.

Want ze doen het niet door op een lapje grond met wat groenten, een appelboom en een dozijn kippen zelf voor boer te spelen. Nee, ze vliegen het professioneel, eigentijds en duurzaam aan. Een professionele boer produceert hun voedsel exclusief op een kleinschalig coöperatief gemengd boerenbedrijf. Op een Herenboerderij. Waarom? Gewoon, omdat het kan.

Lopende initiatieven

## Aankomende activiteiten

20  
JUL

Rondwandeling voor  
geïnteresseerden in  
Herenboeren

17  
AUG

Rondwandeling voor  
geïnteresseerden in  
Herenboeren

---

# Typische aandachtspunten gedeeld eigenaarschap

---

- Onderhouden community kost tijd
- Doorgroei naar meer commerciële aanpak soms problematisch
- Concurrentie met regulier betaalde markt
- Investeren in open source innovatie niet altijd beloond



# Unieke ervaringen

- Verkoop een verhaal ipv een product
- Authentieke ervaringen zijn onvervangbaar en "onbetaalbaar"
- "Pay as you want"



# BOERBOS EN DE GRONDGEDACHTE

- De grondgedachte...
- Boerenwijsheid
- Natuurlijke transformatie
- Contact



## De grondgedachte

Wij kunnen veel leren van de natuur. Als het gaat om leiderschap en management, hoe je succesvol verandering organiseert, maar ook over persoonlijke groei en ontwikkeling.

Waarbij de essentie is dat groei altijd van binnen naar buiten gaat. En dat er alleen maar groei mogelijk is als je eerst zorgt voor vruchtbare grond. Dat is wat een boer tot in alle details in zijn vingers heeft. Al eeuwen lang. En als je dat doet, komt de groei als vanzelf. Immers, het gras groeit niet harder als je er aan trekt.

Dat is de grondgedachte...



paul bos

8 hours ago

RT @drk75: 'Woede omgezet in ambitie'... dat zouden er meer moeten doen: Dankzij elektrische graafmachines en hijskranen komt het dierenzie...

[read more](#)

paul bos

16 hours ago

RT @AnneMvanDoom: Hoe het gaat met de #biodiversiteit in Nederland en wat we doen aan herstel er van, staat in dit nieuwe rapport van @WU...

[read more](#)

paul bos

21 hours ago

Ik heb gestemd op mijn favoriete VIVA400 Vrouw Irene Campens. Stem jij ook? #VIVA400 <https://t.co/xRKKOw1Uw>

[read more](#)

*Waarbij de essentie is dat groei altijd van binnen naar buiten gaat*





Home

Wat is FarmCamps? ▾

Waar slaap ik? ▾

Onze boerderijen

Groep zoekt boer ▾

Vakanties ▾

Reserveer nu alvast  
jouw luxe tent voor 2020!

Reserveer nu >



Zoek & boek de leukste familievakantie van Nederland

Selecteer provincie...



Selecteer aankomstdatum...



Selecteer verblijfsduur...



Zoek >



FarmCamps ♥ pony's!



Heerlijk weekendje weg

---

# Typische aandachtspunten unieke ervaringen

---

- Authenticiteit versus onechtheid
- Kosten van product niet hoog maar het neerzetten van een unieke ervaring kost ook geld





1. PRODUCT?
2. SERVICE?
3. BUSINESS MODEL?

**van eenmalige productinkomsten naar terugkerende diensteninkomsten**



<http://www.youtube.com/watch?v=8mgKQpAcOow>



W,  
UNI



van eenmalige productinkomsten naar terugkerende diensteninkomsten



## Deel economie: toegang ipv eigendom

The screenshot shows the Peerby website interface. At the top, there is a green navigation bar with the Peerby logo, a search bar containing 'Wat zoek je?', and buttons for 'inloggen' and 'aanmelden'. Below the navigation bar, a search filter bar shows 'boormachine' with a clear button (X), 'Wageningen, Nederland' as the location, '15 km' as the radius, and a 'Zoeken' button. The main content area displays '25 resultaten' and 'In de buurt van Wageningen, Nederland'. A 'Sorteer op' dropdown menu is set to 'Aanbevolen'. The search results are listed in a table-like format with five visible entries:

Item	Owner	Distance	Action
boormachine	Peter	0.6 km	Bekijk
Boormachine	Jane	4.7 km	Bekijk
Boormachine / boorhamer	Henri	5 km	Bekijk
Boormachine	Maarten Hagg	8.5 km	Bekijk
Boormachine			Bekijk

At the bottom right of the results area, there is a green button labeled 'Vraag of feedback?'.



# De platform economie



Toegang tot hulpbronnen regelen i.p.v. hulpbronnen zelf bezitten



Farming as a service



Type to search 

- HOME
- THE AWARDS
- THEMES
- INNOVATIONS
- EVENTS
- NETWORK
- NEWS
- ABOUT



Get in touch

<https://coffee-as-a-service.eu/> 

CLIMATE, NUTRITION

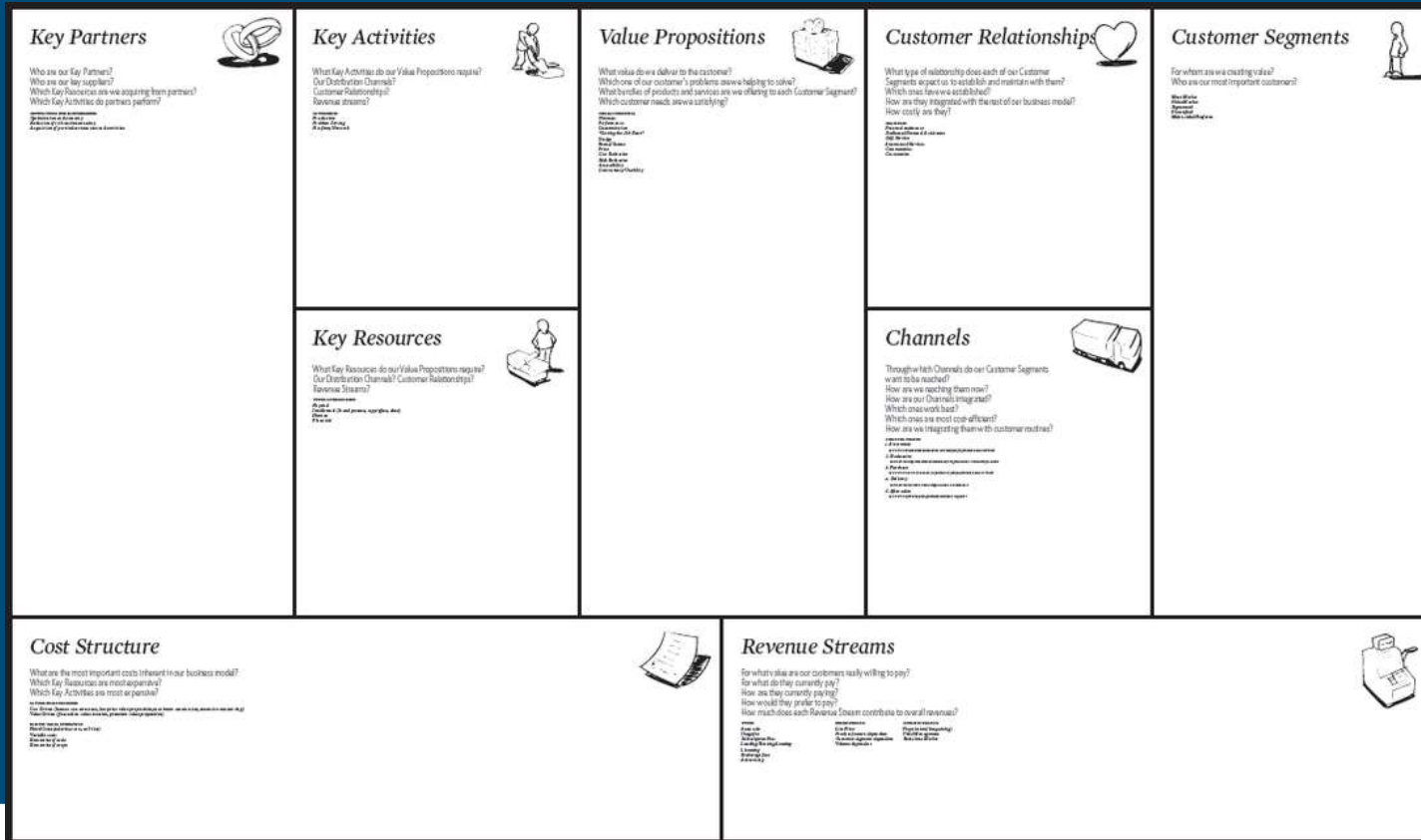
## Coffee as a Service

Coffee is now a product. You buy the beans, make coffee and you as the customer, have to get rid of the waste: the coffee grounds. And there is a lot of waste in this process. Almost 100% of the original material [the beans] gets thrown away after use.

rotterzwam introduces Coffee as a Service. We deliver the coffee beans to your office, but rotterzwam keeps ownership of the beans. The customer uses the beans to make coffee, we collect the coffee grounds afterwards. Next to that, we eliminate the waste of packaging. We use reusable containers to deliver the beans. The empty ones, we collect with the coffee grounds. Some of the extra value we create in this process flows back to the coffee farmer.

The coffee grounds we collect are used to: create bioplastics, extract medicine, grow mushrooms, bio-digested etc. We will never burn them in the incinerator and make sure the organic material finds its way back to the soil. For every kilo of coffee we collect, you get a point. Those points you can then spend on sustainable products in a special webshop.

# Canvas Business Model





## Circulaire landbouw; wat verandert er allemaal?

- Geldstromen mbt hulpbronnen veranderen niet alleen van grootte maar ook van richting
  - Mest: van overschot naar noodzaak
  - Land (in de stad): van kostenpost naar landschaps onderhoud placemaking
  - Natuur: van beheersvergoedingen naar natuur opbrengsten
  - Vrijwilligers: van coaching naar werkgeverschap



---

# Bedankt voor uw aandacht

---

[Jan-willem.vanderschans@wur.nl](mailto:Jan-willem.vanderschans@wur.nl)

